

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 7 sierpnia 2009 r.

**Pan
Ryszard MIROSŁAW
Kierownik Biura Powiatowego
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
w Lublinie**

LLU-410-20-03/2009
P/09/106

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Biurze Powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) w Lublinie, zwanym dalej „BP” lub „Biurem”, kontrolę wykonania zadań związanych z realizacją płatności rolnośrodowiskowych w ramach pakietu „rolnictwo ekologiczne” w okresie od 1 lipca 2005 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Kierownikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Biura w skontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzenia uchybień niemających jednak zasadniczego wpływu na skontrolowaną działalność.

1. NIK pozytywnie z uchybieniami ocenia przygotowanie organizacyjno-techniczne i kadrowe Biura do udzielania płatności rolnośrodowiskowych obejmujących m.in. pakiet „rolnictwo ekologiczne”. Do prowadzenia spraw związanych z przyznawaniem ww. pomocy finansowej, Kierownik BP wyznaczył pracowników przeszkolonych w zakresie zasad obsługi wniosków

oraz procedur przyznawania płatności rolnośrodowiskowych w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2006 (PROW 2004-2006), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (PROW 2007-2013), a także Systemu Informatycznego PROW 0.2. Przy ewidencjonowaniu i obsłudze wniosków o płatności postępowano według zasad określonych w obowiązujących książkach procedur płatności z tytułu realizacji programu rolnośrodowiskowego PROW 2004-2006, a następnie PROW 2007-2013.

W ocenie NIK, niecelowe było zmniejszenie w okresie od lipca 2007 r. do września 2008 r. z 4 do 3 liczby pracowników do obsługi płatności z tytułu realizacji pakietu „rolnictwo ekologiczne”, mimo 24,6 % wzrostu w tym okresie liczby wniosków o płatności. Przyczyniło się to do wydłużenia średniego czasu załatwiania wniosków z 264 dni w 2006 r. do 341 dni w 2007 r. Po ponownym zwiększeniu zatrudnienia do 4 osób w czwartym kwartale 2008 r., czas załatwiania spraw zmniejszył się do 240 dni.

2. NIK pozytywnie z uchybieniami ocenia sprawność postępowania BP w sprawach o płatności rolnośrodowiskowe z tytułu realizacji pakietu „rolnictwo ekologiczne”. W okresie objętym kontrolą do Biura wpłynęło w ramach PROW 2004-2006 345 wniosków o pierwsze (60 szt.) i kolejne (285 szt.) płatności z tytułu produkcji metodami ekologicznymi na łączną kwotę 4.831,6 tys. zł. Do końca czerwca 2009 r. rozpatrzono 295 wniosków na kwotę 4.131,3 tys. zł, z tego pozytywnie 286 wniosków na 3.829,4 tys. zł, a negatywnie – 9. Powodem odmowy przyznania płatności było przekroczenie wymaganego terminu złożenia wniosku (4 przypadki); brak potwierdzenia przez jednostkę certyfikującą (3), nieopracowanie przez producenta planu działalności rolnośrodowiskowej (1) i ponadnormatywny błąd w deklarowanej przez rolnika powierzchni działek (1).

W jednym z wymienionych przypadków (sprawa nr 0054-6611-0054-00000137/05), wniosek o przyznanie płatności potraktowany został zbyt formalistycznie. Wezwany do BP, celem dokonania korekty wniosku, producent nie został poinformowany o skutkach niewłaściwego oznakowania wniosku (zakreślił pole o nazwie „zmiana do wniosku” zamiast „wniosek”). W dniu następnym (4.03.2006 r.) zastępca kierownika BP skierował do niego kolejne wezwanie. Przez 146 dni (od daty wpływu wniosku do BP) prowadzono sprawę przyjmując wyjaśnienia i korektę do wniosku, by ostatecznie odmówić udzielenia płatności (2.590,80 zł) w związku z niedotrzymaniem terminu złożenia wniosku oraz nieprawidłowym jego oznakowaniem.

Podkreślenia wymaga, iż wniosek ten został złożony w jednostce certyfikującej, a następnie przesłany do Departamentu Obsługi Środków Towarzyszących ARiMR w Warszawie, gdzie

pozostawał bez biegu służbowego, przez ponad 4 miesiące (od 22 czerwca do 15 listopada 2005 r.).

Dla 50 wniosków złożonych w 2009 r. w ramach PROW 2004-2006 termin ich załatwienia upłynie 30 listopada 2009 r.

W ramach PROW 2007-2013 zarejestrowano 83 wnioski (61 o pierwszą i 22 o kolejną płatność) na sumę 1.009,4 tys. zł, z których pozytywnie rozpatrzono 22, przyznając płatności za 2008 r. na kwotę 205,5 tys. zł. Termin wydania decyzji dla 61 wniosków z 2009 r. upłynie 1 października 2009 r.

Uwagi NIK dotyczą niedotrzymania terminów wydania przez Kierownika Biura decyzji administracyjnych w sprawie przyznania (lub odmowy) płatności rolnośrodowiskowych z tytułu realizacji pakietu „rolnictwo ekologiczne”. Z 295 decyzji o pierwsze płatności w ramach PROW 2004-2006, 180 (61,0 %) Kierownik Biura wydał z przekroczeniem (do 261 dni) terminu określonego w § 13 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 174, poz. 1809 ze zm.). Na 22 decyzje o płatnościach w ramach PROW 2007-2013, 4 (18,2%) zostało wydanych z przekroczeniem (do 57 dni) terminu określonego w § 21 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Program rolnośrodowiskowy" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 34, poz. 200), do czasu jego obowiązywania (28.02.2009 r.).

Opóźnienia w wydawaniu decyzji spowodowane były m.in.: przyczynami technicznymi występującymi w Centrali ARiMR; realizowanymi w ARiMR pracami nad przejściem na współfinansowanie pomocy ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich; późnym terminem otrzymania przez Biuro z Centrali ARiMR wykazów producentów, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji w rolnictwie ekologicznym; terminem otrzymywania z Biura Kontroli na Miejscu Lubelskiego Oddziału Regionalnego ARiMR wyników z kontroli przeprowadzonych w gospodarstwach wytypowanych przez Centralę ARiMR, postępowaniem odwoławczym.

Na opóźnienia wpływ miała również zwłoka spowodowana przyczynami leżącymi po stronie Biura. Np. decyzję o udzieleniu płatności nr 0054-2006-001405 wydano 27.03.2006 r., tj. 117 dni po terminie (30.11.2006 r.) i po 86 dniach od ostatniego dokumentu (wykazu

z jednostki certyfikującej), który wpłynął spoza Biura w dniu 29.12.2005 r.; decyzję nr 0054-2008-000836 wydano 25.01.2008 r., tj. 61 dni po terminie, mimo że ostatni dokument spoza BP (jak wyżej) wpłynął 52 dni wcześniej (4.12.2007 r.). W obu przypadkach producenci nie byli objęci kontrolą na miejscu, wykazy jednostek certyfikujących nie były zmieniane, a przyznane płatności odpowiadały wnioskowanym.

3. NIK pozytywnie ocenia prawidłowość wydawanych decyzji w sprawie udzielenia płatności rolnośrodowiskowych z tytułu realizacji pakietu „rolnictwo ekologiczne”. Badanie 31 (9,8 %) losowo wybranych decyzji o przyznanie płatności wykazało, że spełniały one wymagania określone w przepisach ww. rozporządzeń oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.). Wnioski po korektach i zmianach były kompletne i zgodne z ustalonymi wzorami; żaden z wnioskodawców nie korzystał z pakietów rolnośrodowiskowych uniemożliwiających przyznanie płatności za realizację pakietu rolnictwo ekologiczne; wnioskodawcy spełnili wstępne warunki upoważniające do przyznania płatności; przyznane decyzjami płatności ustalono w prawidłowej wysokości, tj. według powierzchni upraw ekologicznych potwierdzonych przez jednostki certyfikujące oraz stawek jednostkowych określonych w załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia Rady Ministrów z 20 lipca 2004 r. oraz w zał. nr 5 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2008 r.; stosownie do wymogu art. 36 K.p.a. Biuro informowało producentów o przyczynach niezłatwienia wniosków w terminach określonych w przedmiotowych rozporządzeniach z jednoczesnym określeniem przewidywanego nowego terminu wydania decyzji w sprawie przyznania płatności. Nowe, niekiedy kilkakrotnie przesuwane terminy złatwienia spraw zostały dotrzymane.

4. W sposób właściwy rejestrowano i złatwiano odwołania producentów rolnych od decyzji administracyjnych wydanych przez Kierownika Biura. Wszystkie z 11 odwołań wniesionych w badanym okresie Kierownik Biura przekazał do LOR ARiMR. Dwie decyzje organ II instancji utrzymał w mocy, a dziewięć przekazał Kierownikowi Biura do ponownego rozpatrzenia. Powodem uwzględnienia odwołań i uchylecia zaskarżonych decyzji były: zmiany przez jednostki certyfikujące powierzchni upraw podanych we wcześniejszych wykazach producentów, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji ekologicznej (5 przypadków); korekta Biura Kontroli na Miejscu LOR ARiMR wcześniejszych wyników pomiarów powierzchni upraw (1); nieuwzględnienie przez BP podwyższonej płatności

z tytułu zbilansowania produkcji roślinnej i zwierzęcej i niezastosowanie się Biura do wymogu art. 9 K.p.a., dotyczącego obowiązku wyjaśnienia stronie skutków braku należytego wypełnienia wniosku (2); naruszenie wynikającej z art. 10 K.p.a. zasady czynnego udziału strony w postępowaniu administracyjnym (1).

5. NIK pozytywnie ocenia podejmowane w badanym okresie przez Biuro działania zmierzające do rozpropagowania wśród producentów rolnych zasad uczestnictwa w programach rolnośrodowiskowych i ubiegania się o płatności z tego tytułu. Przyczyniły się one do wzrostu liczby gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi (z 31 w roku 2004 do 111 w 2009 r.) oraz rozmiaru zadeklarowanych upraw ekologicznych (odpowiednio z 434 ha do 2.812 ha, tj. o 548 %).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań zapewniających:

1. Terminowe wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie płatności rolnośrodowiskowych.
2. Przestrzeganie w postępowaniu wymogów K.p.a., w tym m.in. umożliwianie wypowiedzenia się stronie, przed wydaniem decyzji, co do zebranych materiałów dowodowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Kierownika, w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.